

Česká řemesla mezi památkami světa

(Dokončení ze str. 5)

Vorařství

(V UNESCO od roku 2022)

Starobylá tradice vorařství se datuje od 11. století a představuje tradiční znalosti a dovednosti spojené se stavbou vorů a jejich plavením po řekách.

I když voroplavba v Čechách coby komerční doprava dřeva zanikla v souvislosti se stavbou přehrad, tradice spojené s ní jsou stále živé a předávají se mladším generacím.

Jde jak o řemeslné postupy při stavbě voru, tak i o znalosti spojené s jeho navigací po řece, a v neposlední řadě i o specifickou kulturu s touto tradicí spojenou, osobité zvyky a vorařskou slovesnost otisknutou do plaveckých písní a plaveckého slangu. Mimo ČR o připsání tradice vorařství společně usilovalo i Lotyšsko, Německo, Polsko, Rakousko a Španělsko.

Ruční výroba skla

(V UNESCO od roku 2023)

České sklo potvrdilo světovou úroveň a pověst. Začátkem loňského prosince se tuzemská ruční výroba skla dostala na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Žádost schválil mezivládní výbor organizace při zasedání v Botswaně.

Zápis zahrnuje rozličné techniky od hutnického foukání skla, práci

EXPONÁTY ze dvou zlatých epoch českého sklářství – období broušeného křišťálu a barevného skla nabízí nová Galerie na Milovské huti. Najdeme ji ve starém skelmistrovském domě v Křižánkách na Žďársku. **Zdroj: Galerie na Milovské huti**

u kahanu či studené techniky, jako je broušení, rytí nebo zlacení skla i zpracování bižuterie.

Tradiční výroba skla v Čechách má světový ohlas od nepaměti. Sklářství patří k naší české kotlině od středověku. Připomeňme třeba číše z gotického lesního skla či renesanční slavnostní poháry. Příkladem může být vzácný Pernštejnský vítací pohár vyrobený r. 1555 v zaniklé sklárně Vříšť ve Sněžném u příležitosti svatby Vratislava II. z Pernštejna.

Po třicetileté válce přišli čeští skláři s fenoménem Český křišťál. Dokona-

le čiré draselno-vápenaté sklo ideální pro rytí, broušení i malbu. Podobný druh skla tehdy nikde neexistoval.

Když po napoleonských válkách český trh převládalo anglické broušené sklo, v Novém Boru se objevil „kouzelník“ sklářské výroby Bedřich Egermann.

A zatímco se Evropa v 1. pol. 19. stol. snažila napodobit anglické sklo, Egermann experimentoval s barevnými sklovinami a vynalezl nový umělecký styl.

Nejvýraznějším českým přínosem tak je průzračné barevné sklo.

Nezvykle zbarvené skloviny dostávaly jména drahých kamenů jako tyrkys, ametyst, topas či granát...

Velký boom zaznamenalo sklo za horka vrstvené. Probrušování vrstev pak výrobek obohatilo o nové dekorativní efekty.

Úspěch mělo i české sklo malované a lazurované. Největším triumfem českého secesního skla bylo v roce 1900 ocenění na Světové výstavě v Paříži.

Za první republiky nastal boom českého olovnatého křišťálového skla. Olovo ve sklovině způsobuje jeho velkou průzračnost. Vysoký lom světelných paprsků vynikne v broušeném dekoru. Tento český křišťál je dodnes žádan po celém světě.

Zapsání české ruční výroby skla do UNESCO slaví i Vysočina.

Tradici zdejšího sklářství je 400 let. Jako první se skláři v 1. pol. 16. století usadili na Žďársku a hutě byly ve Vříšti, na Fryšavě, v Křižánkách, Jíramově i v Cikháji. Později i na Telčsku a na západě regionu v Posázaví a na Pacovsku.

Dnes je Vysočina druhou nejdůležitější sklářskou oblastí v ČR. Činí se tu několik větších a řada malých skláren a zušlechtoven, které úspěšně bojují se zahraniční konkurencí.

Sklo je jedním z turisticky lákavých témat, za nímž se na Vysočinu jezdí. Mnohé sklárny nabízí interaktivní exkurze.

Teleflex

Začněte svou kariéru v Teleflexu ještě dnes!

- Elektromechanik
- Vedoucí výroby
- Vývojový inženýr se specializací na obalový materiál
- Operátor/ka výroby (s nástupem od dubna, mzda po zaučení 32 000 Kč)

Experti na lékařskou techniku, kterým na lidech záleží

+420 566 510 410

kariera.zdar@teleflex.com

www.praceteleflex.cz

